

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	3 р. ав.
на місяць	1 р. ав.

За границею:

на цілий рік	30 рублів або 40 франків
на пів року	10 рублів або 20 франків
Подвійне число по 8 кр. ав.	

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-йї пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошені звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні допесеня по 15 кр. від стрічки.

Що робить «Просьвіта» з філіями в справі Райфайзенок?

(Х) Потребу дешевого кредиту і то скільки спроможно місцевого для селян і міщан признавали у нас всі здавна і про те марно було б тратити багато слів. Тимто здавна вже роблено у нас заходи, щоби заснувати по містах і селах задаткові і позичкові каси, а недавно повстав у Львові «Кредитовий Союз». Ніхто безсторонний однакже не заперечить, що згадані каси замало ще розповсюджені, так що й мови не може бути про місцевий кредит або що кредит сей от хоч би в «Кредитовім Союзі» та задаткових касах за дорогий для хлібороба і его всеж таки, хоч помалу, довести мусить до руїни. По інших краях, н. пр. в Німеччині, ба й в краях західноєвропейских прийняла ся і показала ся найпригіднішою кредитовою організацією для хліборобів і ремісників система Райфайзенок.

Вже від кількайцяти літ і в галицькій соїмі вказувано на потребу заснованя Райфайзенок в нашім краю, однак гадка та не могла знайти собі прихильників. Всеж таки, хоч помалу, приватними заходами позасновувано декуди в Галичині Райфайзенки і они показали ся вельми практичними для наших потреб і обставин.

В ювілейнім році, коли більшість соїмова поставила внесенє, щоби цісареві жертвувати в дарі краківський замок, іменем руского клубу посол Вахнянин поставив внесене, щоби на пам'ятку ювілею визначено з краєвих фондів 100.000 зр. яко підмогу на засновуванє Райфайзенок. Сего внесена вправді не ухвалив соїм на тій сесії, але наслідком того виділ краєвий вислав дра Савчака на розсліди стану і впливу Райфайзенок в західно-австрійских краях і виготовив проєкт організації тих кас в Галичині, признаючи на разі

один мільон на ту ціль з краєвих фондів. Соїм краєвий ухвалив на сегорічній сесії предложене виділу краєвого і так подано нашим хліборобам і дрібни промисловцям спроможність місцевого дешевого кредиту.

Тепер розпочав ся в польській суспільности, в рільничих кружках, читальнях і т. н. живий рух, щоби з підмогою краєвого фонду організувати Райфайзенки і повертати їх в користь хліборобів та ремісників. А щож роблять Русини в сій справі, що робить «Просьвіта» з своїми 15-ти філіями і 600 читальнями?

«Просьвіта» не зробила нічого, не видала навіть книжочки, в котрій би популярно представила, як брати ся до засновуваня і веденя Райфайзенок, а в «Свободі» лише кількома словами в новинках натякнула про сю справу, мовляв, беріть ся люди до закладаня таких кас! І нічого дивного, що «Просьвіта» так байдужно віднесла ся до сеї многоважної справи для руских селян і міщан, бо ще недавно головний речник виділу «Просьвіти», др. Кость Левицький з простої рабулістерії провадив в «Дзль» завзяту суперечку з д-ром Савчаком і доказував, що нам не треба Райфайзенок, бо у нас є «Кредитовий Союз», і «Каси позичкові». А кілько-ж тих кас позичкових і задаткових на тисячі руских громад? Поляки взяли ся живо за сю справу і використовують для себе краєві фонди, а ми будемо перечити ся тимчасом про се, чи ліпший «Кредитовий Союз» чи Райфайзенки, а тимчасом останемо знов тим історичним пізнім Іваном, що по невчасї прийде до пізнаня і стане нарікати на покритвденє, коли другі его випередять.

Так бути не може і не повинно, а коли члени виділу такі байдужні, що не подумали заздалегідь про сю справу, то повинні члени «Просьвіти» самі взяти ся до діла.

Вимаганє статутами «Просьвіти» число

членів повинно би знайти ся, щоби зажадали від виділу як найскоршого скликаня надзвичайних загальних зборів. Предметом сих зборів повинно би бути відповідне поученє о потребі і способі закладаня та веденя Райфайзенок. Так само повинні всі філії відбути надзвичайні загальні збори для сеї справи. Тим способом можна би розрухати руску суспільність, котра до всего потребує принуки, а головний виділ і філії повинні би крім того висилати делегатів, щоби по читальнях «Просьвіти» поучувано, як брати ся за сю справу. Не буде лишнім при всім тим виданє відповідної книжочки як і формулярів та інструкцій до закладаня і веденя Райфайзенок.

Берім ся до діла поки час, бо як прогайнуємо пригідну пору, а каси такі повстануть без нас і опинять ся в інших руках, тоді не pomoже наріканє, що краєвих фондів не дають на потреби руского народу!

Руска колонія в Pittsburg, Pa.

Подає Стефан Макара.

(Конець).

В р. 1763 на тім місци де нинішній Пітсбург, англійський полковник Voquet, командант кріпости Pitt, побудував там перший дім і від тоді починає се місто взростати. До того то міста Пітсбурга зайшли наші рускі робітники вже в р. 1880. Були ними Андрій Андрейчин, Гриць Вислоцкий і Асафат Вахновський, всі з Устя руского, повіт Горлиці, в Галичині. Як звичайно ті, устяновські люде дізнали ся про Америку від жидка з Климківки, котрий розказував їм за американські богацтва і захоочував до еміграції. Знаджені тим райом, а не маючи нічо до страченя в хаті, пустились перші емігранти в дорогу, а в 1880 р. висіли вже на американській землі. Перший місяць перебули они на фермі коло Бальтімора, відтак три тиждні мандрували

9

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.).

(Далі).

Дуже ухопили, як ліцатами, за Омелькове серце те єї зле кепкованє, те єї виразне глузуванє з його і не так ще з його, як найбільше з убожества того его, якого він досі не бачив, не спізнавав на собі. Обхопила, цілком обхопила ним усім, всею его істотою, велика, найвелика задрість мішком з невимовною осоружностею до всіх тих незнаємих ему, що вона казала про них, от тих кавалерів, от так, як він чув від неї, розодягнених, розубраних, от таких вадливих, як він чув від неї, та для дівчат, чи то й пак баришень містових. Гірко почув ся Омелько зовсім що найшлюбнішою собі людиною от тут, от у цем місті, межі усіми тими баришнями та кавалерами, то-б то межі загальною молодіжю містовою, до якої він по становищу своєму що найблище належав, але пригорнути ся, бач, увійти у коло єї не міг, бо вона его не приймала до себе. Здав сь він ось яким нещасним, бідним, бож межі великим, нещично великим на сю погибу, гурним людським, був він

одиноким. Слова дівчини «гідко на вас дивити ся» не то що образили его, ні того мало, вони вбили его, вони так і стояли у вухах его, так невпинно вони там у его ішли, дразнили его, дратували, ображали его. Кепом своїм вони его пекли, обікали. Сам задля себе в цій своїй плохенькій оджі Омелько зробив ся огидливим. Та недобра дівчина в досі задовольняюче Омелька жите его своїми словами вперла величезну, чорну, причорну сутін, від якої відкараскати ся він не мав змоги, моци. Яка небудь нова панська одежа, який небудь капелюх панський, скріпучі та блискучі чоботи, жовті або ще і краще, червоні рукавички і паличка у руках кількож застряли у голові Омельковій аж до божевільности. Одібрали вони, відняли увесь спокій его, спати вони ему перешкаждали. Крутять було вони его мозком, думками, та і крутять і в день і в ночи, в ночи ще більше навіть ніж в день. Ляже було Омелько спати, але не ветигне й очей затулити, як туж мить і почне ему привиджувать ся от те все гефонське, як навесправжжи буцім. Мало-мало засипати він почне, як зараз же і снить ся ему, і баче він себе у всеому такому гарному розубраним, джигуном таким, що і не сказати, казочним якимсь у садочку якомусь чудовному, з баришнями якими найпригарвійшими, яких мабуть і на сьві-

ті не буває і всі вони так і липнуть до його, так і заглядають ему у вічі. Снить ся ему таке добро, але й в сні він не почувать ся собі задоволеним, щасливим, серце у его й у сонного болить, душа ниє, уся его істота хворіє і прокидаєть ся він було з важкою головою, недужий цілковито. Прокинеть ся він було у ранці і нема ему спокою увесь день, ті химерні сні не виходять у його з голови, з думки, не покидають його ані на хвилю аж до нових таких же саме. Аж змарнів нещасний Омелько, попоганів він, осунив ся, очі ему позатягало. І щоби він був не дав би тільки, здаєть ся, пів жисти-чо своєї не пожалкував би, щоби як небудь роздобути ся тим всім убраням. Але-ж лишенько важке, коли-ж навіть і самої наймалюсінкої зможности до надії навіть до того не було у его. Грошей бо було треба ему, одних тільки грошей і бракувало задля того. Та ще і не мало їх треба було, на худий кінець, де кілька десятків, рублів чи два три, а деж, було ему їх взяти? Він вже два місяці, чи що, і прослужив тільки це, то чи богацько він же заробив там? Яких дванадцять рублів, та і тих нічого ще не одержав, бо пан его і сам їх не мав, а через те і прохав его подождати, то він і дасть. Подіяло ся з Омельком таке, що важко ему жити, дихати постало, осоружно на сьвіт дивити зробило ся.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

леса хлопотять по гірським потоці. З обох сторін високі стіни, вкриті ялівцем і задумливими ялицями. Потік журчить, ліс шумить, коні тупотять, дзвонять. Дивний акорд; фантастичний, меланхолічний. А на тлі того акорду звенить пісня:

Лягла природа на той час,
Нічний туман покрив поля,
І легіт ляг і місяць згас,
Не згасла лиш любов моя.

«Не згасла лиш любов моя» — чую сю пісню по всіх верхах гір. А дебри повтаряють відгомонам якое дико, зловищо: любов моя!

Фантастичні мрії вколосали мої думки. Глянуну, — аж я не між ярами їду, а битим гостинцем. Кругом доли, одноманітність, утома. А місяць пливе собі далі. Їго магічне світло манить мене, тягне магнетичною силою. Душа бажає полинити десь, високо, далеко, там, де немає людей, де пустиня, — на місяць, ще далі, ще далі, у нірвану, де холодний, морозячий етер, де ледяні скелі, — щоб там розбити ся, мозок втеряти, розплитись у вічну, незмінну масу етеру... Бачу себе окровавленого, на марах, в киреї.

Очуняв. Віз станув перед домом. Місяць тимчасом виплив на чистий простір, де ні одної хмарки не видко, і світлив ясно, чудово. І знов пригадав я свою долю. Чи буде вона колись так ясною, чистою? Мабуть ніколи. Не мені так місяць світити, а З. Вою щаслива, поїхала на полудне, а я на північ, де країна смерті, де бігун кровавий... Бачу, дух матери і батька мене на порозі зустрічає. Витайте, пожадані, бажані!

(Далі буде).

Table with 4 columns: Direction (до Львова, зі Львова), Train type (посп. особ.), Time, and Station names. Includes sections for 'Ніч' (Night) and 'Замітка' (Note).

ЗАМІТКА: Пора нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє поясень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

Перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Преосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зварида, збіже в верні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневиц.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вивосить:

Фонд резервовий . 96.775 зр. 05 кр.
Резерва премій . 64.263 " 12 "
Фонд основний . 45.000 " — "
Резерва спеціальна 842 " 40 "
} 206.880 зр. 57 кр.

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпоровочно. До кінця 1898 року вивосили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при пожитках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє пожитки за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський вивосить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Світло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилах почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інвнші товари по умірених цінах.

78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедія в 3. актах з сїльського жита.

Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедія в 1. актї опрацьована після німецького.

Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Цїна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инвнші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.